

У Б њ о г р а д у 20. Д е ц е м б р а 1856.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЪИЖЕВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомиръ И. Ненадовићъ.

ТЕЧ. V. Овај листъ излази у Вторникъ и Четвртакъ на по табака, а у Суботу на табаку. Цѣна му е за три мѣс. 5, а за пола године 10. цванц. За огласе плаћа се одъ врете 5 крајц. за трипутъ. № 131.

За 1857. годину цена Шумадинке сманѣна е на 16 цванц. за целу годину; 8 цв. за пола године а само 4 цванц. за 3 месеца.

В р а ч а р а.

(Продужено)

Една дадила появи се съ малимъ дететомъ на руци.

А о мојој малой девойки, јоштъ ти ништа неспомену! рекле Цецилія, показуюћи најдражестивѣ детенце.

Жилѣта нѣ се могла уздржати, да малу врло нѣжно непомилиуе.

Знашъ ли како јој е име? запыта срећна мати.

Као да самъ јој я кума была, те да знамъ?

На некій начинъ ты си јој доиста кума. Она се по теби зове Жилѣта.

По мени?

Я самъ то име предосторожно избрала, небыл' јој срећно было.

Сирото дете, ако неузима друге свезе са срећномъ, уздане Жилѣта.

Заръ ты ниси задовольна? Смемъ ли и я знати, шта твоє срце тишти.

За тебе нема кодъ мене тайне, сладка Цецилія, уколико се мене тиче.

Цецилія заповеди дадили, да дете на слободный воздухъ изнесе.

За кимъ носишъ црно? за майкомъ знамъ да нѣ. ерѣ е она јоштъ пре две године преминула.

За мужемъ.

Господинъ одъ Ерменонъ умрѣо?

Пре шесть неделя.

И ты си се одма мене сетила? Ты си дакле моя стара Жилѣта. А я, о Боже, я те гледамъ сасвимъ уприни предамною, а о твојој туги те и непытамъ, него ти о мојој срећи траврнямъ! Прости Жилѣто.

Твоя срећа Цециліо! моя е найбола утѣха какву само наћи могу.

Жилѣта обрине очи, што е одъ дана свое свадбе врло често чинила; ерѣ е она и одвыше плакати имала.

Моя срећа по Богу и по праву была е твоя собственость, примѣти Цецилія. Зашто се ниси машила за ню?

Па заръ јоштъ и ты да ме корешъ?

Право имашъ. Што е было было. Но садъ излій предамною твоє срдце.

Ты знашъ како е моя сладка мати сасвимъ изненада и непредвиђено умрла.

Одъ еѣаня нѣ далъ госпоя одъ Ерменонъ говорити могла.

А и Цецилія едва се одъ плача уздржавала.

После смрти мое матере, продужи Жилѣта, рекле ми мой мужъ, да Француску оставимо, како бы на дальномъ пугу тугу разсеяношчу ублажила. Ты знашъ, како самъ га я срдочно волела. Нѣгова воля была ми е одъ свега найпреча. Исто тако саветовао ме е, да и Валжансезъ продамъ. Жалостни спомени, говораше онъ, свагда бы се у мени побуђивали, кадгодъ бы се у нѣму бавила. У мојој туги нисамъ была способна, да се размислимъ, него му одобримъ. Валжансезъ буде проданъ, мы одпугемо у Италию.

После мале почивке настави Жилѣта:

Една околность была ми е непозната. Едну часть новаца одъ продае Валжансеза Ханри е своемъ стрицу дао. Ты ни помислити неможешъ, какво е чудовиште тай Гаврилъ было, кои се тако претварао, да бы га свако за човека почитаня найдостойниегъ сматрао. Нѣга валя сматрати за изворъ свію несрећа, кое су мога мужа и мене свашле, и кое моя мати, на срећу нѣногъ душевногъ спокойства нѣ дожи-

вила. Тако е баръ умрла у увѣреню, да е мене срећну после себе оставила.

Гавриль е свагда разпустанъ животь проводю. То смо я и моя мати текъ онда дознале, кадъ се при правленю брачногъ уговора станъ иманя споменути морало. Стриць нѣ више ништа имао, синовацъ само шесть илада ливрѣй прихода. Мы смо држале, да ће быти десетъ до двадесетъ илада.

Я самъ Ханри-а одвыше волела, него да бы могла одустати одъ намере за нѣга поћи, премда е и наше иманъ яко оштећено было.

Моя мати задржи за себе десетъ илада франака, нама преда петнаестъ и пресели се къ нама. Ханри остави остатакъ свога иманя у рукаха Гавриловимъ, кои е свечано обрекао, да ће одъ интереса живити и да ће после свое смрти капиталъ недодирнуть оставити.

Едну годину живили смо задовольно и управо срећно, премда не безъ узнемираваня, кое намъ е несмысленый Гавриль почешѣ проузроковао.

Ханри покушавао е ово одъ мене утаити, али око любви оштро види.

Гавриль е долазио овда-онда у Паризъ. Свагда е было између нѣга и Ханри-а жестоке препирке. Два или трипутъ прислушывала самъ на вратима. Свагда е было разговоръ о маркизи К.

О старой маркизи? запыта Цеце лѣя зачућена.

Упркосъ своимъ годинама, причаше Жилъта да лѣ, была е она доста лукава да оморелеле дедаке за нощъ вуче, и Ханри пребацивао е своемъ стрицу, да е онъ савъ свой новацъ у ову пропасть баціо. Маркиза е ужасно трошила, а Гавриль е нѣне трошкове подмиривао.

Сирота Жилъто, шта си трпяти морала, викне Цецилѣя.

То јошть нѣ све, продужи Жилъта, мени е образъ горео одъ стида, кадъ самъ чула шта пребацуе Ханри старивмъ брату свогъ отца, главы благородногъ дома Ерменонъ. Маторый расхустникъ на јошть одъ последнѣ страсти обузеть, — какавъ е то угледъ! Гавриль е сирѣчь было у подпуной озбильности у стару маркизу залюблѣнъ. Човекъ нѣгови чести достойны година морао бы се стидити свогъ младогъ нећака. Заиста я самъ се стидила свогъ сажаленя, кое самъ према нѣму осећала. Я самъ имала муке, да такавъ карактеръ сватимъ, али е зато ипакъ извѣстно было, да е съ годинама и подлость нѣгова расла и то све брже и у већемъ степену. Ни найманъ искре чести и поштена нѣ у нѣговомъ поквартиномъ срдцу было.

Было е дана, кадъ ми е Ханри безъ околица говорю: Онъ ће занега какву грдну будалаштину учинити, ако му новаца недамъ.

Подай му, сладкѣй Ханри, я самъ му говорила, можда ће се јошть поправити.

Поправити се? зацело неће, одговорю бы ми тада мой мужъ, и по вазданъ е было жалостанъ и замишлѣнъ.

Овда онда говорила самъ Ханри-у; прогласи твогъ стрица за лудогъ распикућу.

То немогу, одговорю бы ми онъ. У четирь ока могу му истину казати, али явно га осрамотити немамъ срца. Онъ ме е воспитао, онъ ме одъ свега срца воле, премда ме несрећнимъ чини.

У таквимъ околностима умре моя мати, и я продамъ Валжансезъ.

Ханри ми е прећутао правый узрокъ, зашто е Француску оставити желю.

Стриць е сто и двадесетъ илада франака, кое му е на руковаи и уживанъ оставлѣно было, до последнѣ паре проћердао.

Ханри учини последню жертву. Онъ уложи петнаестъ илада франака, да му стриць недираюћи капиталъ одъ интереса живи, и одпутуе, да срамно владанъ негледа више своимъ очима, почемъ е у себи мислио:

Одъ оластности глади я самъ га обезбедю, почемъ самъ выше за нѣга жертвовао, него што самъ предъ собомъ оправдати могу. Садъ некъ чини што му драго. За стару маркизу я више немогу ништа чинити.

Ове ствари были су рѣва уѣха у мојој туги, кою самъ осећала, што самъ изгубила матеръ. Я изгубимъ ведрый изгледъ и мое иначе гвоздено здравлѣ почне колебати се. Упечатокъ овы околностей тако ми мисли поремети, да су ми опомене Цезаринине у виду гриже савести на память долазиле.

Мы смо се предосторожно трудили, да нашъ трагъ сакрѣмо, како насъ небы невольные вѣсти наћи могли. Збогъ тога самъ пропустила и теби одма писати. На ипакъ добые Ханри едногъ дана писмо, кое кадъ е видю, савъ се у лицу променю.

Я му приѣмъ и запытъмъ за узрокъ нѣговогъ ужаса.

Онъ ми пружи писмо.

Оно е дошло одъ Гаврила и одприликѣ сдржавало е слѣдуюће:

„Мой милый синовче, кадъ ты ово писмо добыешъ, я ѣу већъ мртавъ быти. Я немамъ више новаца и не знамъ одкудъ да ѣй набавимъ. Маркиза ми е показала врата. Безъ нѣ я немогу живити. Я ти све неказуемъ, али я немамъ другогъ начина. Я ово исто пишемъ на све главне вароши Италиѣ. Све ми опрости, што самъ ти учиню. Првый разумный поступакъ у момъ животу есте нѣговъ свршетакъ.

Твой стриць, кои те е онако
срдечно любю.

Гавриль одъ Ерменонъ.

(продужиће се)

СТРАНЕ НОВОСТИ.

ЕНГЛЕСКА.

При садашњој великој важности персијско-енглеске размирице неће бити излишно, саопштити читатељима нашим актъ, коимъ е енглеско-индiјско правителство објавило Персиј ратъ. Овај актъ гласи у вѣрвомъ слогу овако :

„У Виліамтауну, 19. Октобра 1856. год. Министертво инострани дѣла.

Преплеменитый Генераль-гувернеръ посаветовао се по заповести правителства Нѣнога Величества са саветомъ источно-индiјскимъ, па е наредіо да се енглескiй еданъ корпусъ войске скупи кодъ Бомбая, одакле ће после ићи у персијскiй заливъ. Зато мисли да му ваља казати зашто се те мере латио.

Јануара месеца 1853. год. заключени су неки чланци уговора едногъ међу подполковникомъ Шельомъ, Нѣнога Величества изванреднимъ посланикомъ и пуномоћнимъ министромъ при двору шаха персијскогъ съ едне, а съ друге стране нѣговомъ Светлосћу, срдаромъ Ацимомъ, или првимъ министромъ персијскогъ правителства. По тимъ чланцима дужно е персијско правителство ни подъ каквимъ условіемъ нешлјати войску у Хератъ, осимъ ако коя страна войска, т. е. войска габулска или кандахарска или и друга коя страна войска, унадне у Хератъ. За случай, ако и пошлѣ войску, обвезано е персијско правителство нешлјати е у саму варошъ Хератъ, и одма повући е одъ Херата у персијску земљу, чимъ се и страна войска повуче у своју земљу. Такође обвезано е персијско правителство никако не мешати се у унутрашнѣ послове хератске; ни заузети ни заузмати земљу, ни машати се за владу ни владати осимъ уколико су обадве стране могле јошть за живота покойногъ Ярѣ-Муамеда мешати се. Найпосле е персијско правителство обвезано одрећи се свакогъ права и свакогъ зактеваня што се тиче кованя новаца, или дати кутбѣхъ у феудъ, или и ма каквогъ другогъ признаваня политички дужности или и подчинѣности одъ стране хератскогъ народа спрамъ персијскогъ правителства.

У исто време е уговорено да сва обвезательства персијскогъ правителства, као што су горе назначена, имаю вредити донде, докле се годъ ни енглеско правителство не меша у послове хератске. Съ друге пакъ стране признато е енглескомъ правителству, да у случаю, ако ма коя страна сила, као и Авганци и други, изјаве намѣру мешати се у Хератъ или и заузети га, енглеско правителство на зактеванѣ персијски министра, нимало неоклева уздржати такву страну силу прiјателскимъ саветомъ, тако, да Хератъ може остати у своје стању независности.

Енглеско правителство верно се и постоянно држало обвезательства, коя е уговоромъ одъ 1853. год. на себе узело; напротивъ персијско правителство не никако почитовало обвезательства, коя су у исто време и нѣга обвезала, а садъ е штавише намерно и оружјемъ

оборити независность Херата, коя е изречна цѣль уговора, о коме е речъ. Јошть Децембра 1855. год. изјавило е персијско правителство у чланку едномъ званичны свои новина намеру, послати у Хератъ войску, изговарајући се на то, што су емира Доста Муамеда хана, господара авганистанскогъ, суседи нѣгови раздражили да узме Кандахаръ, и што истый Достъ-Муамедъ, пошто му е тай предузетакъ нѣговомъ помоћу испао за рукомъ, намерава крвнати се и противъ Херата, и што е нужно учинити оружану претњу према Херату ради одржаня мира у Хорасану.

То казиванѣ, да су владоца авганистанскогъ раздражили суседи да узме Кандахаръ, и да су му помагали заузети ту варошъ, и да су га они учили и храбрили противъ Херата, сасвимъ е неистинито, ако се подъ суседима разуме енглеско правителство. На посредно ни непосредно нѣ енглеско правителство дражило реченогъ владоца, нити помагало му; нити е, колико е извѣщено енглеско правителство, у оно време, кадъ е то казиванѣ изречено, Достъ-Муамедъ ништа чинио, по чему е мислити да е имао какавъ планъ противъ Херата.

Но зато опетъ е персијско правителство учинило што е намеравало. Не само е войска нѣгова упала уземлю хератску, башъ ако се и нѣ случіо случай онај, у коме бы се едномъ могао такавъ поступакъ оправдати; него е она и саму варошъ обсадила, и умешала се у неке унутрашнѣ послове; а притоме е и правителство персијско не само силомъ узело себи право, наименовати владоца у Херату, него е јошть и земљу хератску прогласило за персијску, и то у акту управљномъ на садашнѣгъ поглавара у Херату. Персијска войска већ е одъ много месеци обсађивала Хератъ. Пре тога, као и у течаю обсаде, нису скоро нимало таене непријателске намѣре персијске противъ енглескогъ правителства; а у последнѣ време су и кретаня персијске войске по различитимъ частима Персије показала намеру, остати при нападаню, кое е како неизазвано тако и противно речъ заданој.

Правителство Нѣногъ Величества изјавило се, да су поступци персијскогъ правителства знакъ јавнога непријателства противъ Енглеске. Зато е захтевало удовлетворењ, али узалудъ. Захтевало е да се персијска войска повуче одъ Херата, те то да буде предходанъ коракъ къ расправи распре, којој су само поступци персијски дали повода; но то зактеванѣ избегло се; и по вайновимъ извѣстiјима јошть обсађуе персијска войска Хератъ. Пошто се пакъ прiјателскимъ представљњемъ нѣ ништа могло свршити, и пошто е одбачењ праведанъ позивъ, или баръ нѣ послушанъ, то енглеско правителство сматра да е дужно латити се мера, кое су у стању уверити персијско правителство, да се обвезательства, коя се светчано узму спрамъ Енглеске, не смею нарушити, а да неслѣдуе казнъ, — мера, којма се у исто време имаю утврдити и цѣлиходна емства, да се више неће газити дана речъ. За ту цѣль е издава за-

повесть, да се кодъ Бомбая скупи войска, и да се навезе одма, чимъ буду готове припреме, кое су нуждне. За даль опериранъ те войске, пошто већ отиде у персийскій замлъвъ, издаће се заповести, какве уззактевао догађаи и политика енглескогъ правительства.

По заповести преплеменитогъ генерал-губернера и савета источно-индйскогъ:

Г. Ф. Едмонстонъ,
секрет. источ.-индйск. правит.

Политичкй Прегледъ.

„Преса“ пише одъ 10. Децембра слѣдуюће:

„Навнбуржска размирица повукла в изключно на себе позоръ цѣле Европе, но ова в распра овакогъ вниманія и достойна. Као што ће читателъ изъ доле слѣдуюће депеше увидити, показуе заключенъ Швайцарскогъ савезногъ савѣта врло ясно, како в наумила Швайцарска у овомъ питању поступати. Чимъ в Прайска обавила Швайцарској прекиданъ дипломатски сношя, одма в заключю союзный савѣтъ, да се сазове савезна скупштина; кое в доказъ, да Швайцарци држе, да в опасность већ врло близу. Ово сазиванъ гласи: да се 15. Децембра има у Берну скупштина савезна скупштина, да се тамо посавѣтуе о одсудномъ положаяу.

И тако ће се текъ после 15. Децембра рѣшити, да ли Швайцарска никако неће да попусти, и да ли ће се у крайнѣмъ случаю и у рать упустити. И по томе ратни гласови нижеслѣдуюће депеше добыће текъ онда пуно свое значенъ, ако то заклучи савезна скупштина, т. е. одсланици свою 22 кантона, кои одсланици имаю право, чинити суверенска заключеня. Причекаймо дакле, да видимо, шта ће савезна скупштина заклучити; положенъ в већ и садъ доста озбыльно.

Као годъ што се Швайцарска спрема за рать, исто тако и Прайска. У сѣдници Франкфуртске савезно-немачке скупштине одъ 6. Децембра поднео в прайскй посланикъ Г. Бизмарк-Шенхаузенъ прайску ноту о (ъ 2).

Новембра текуће године, кою в 28. и 29. Новембра кабинеть прайскй поднео свима силама, кое су подписале лондонскй протоколь одъ год. 1852. — У исто време извяю в посланикъ благодарность Прайске за готовость, коюмъ су дотичне нѣмачке државе прайска зактевана у навнбуржскомъ питању посредствомъ свой заступника при швайцарскомъ савезу подпомогле. Као што се у добро извѣштенимъ круговима поговара, предложено в у нѣмачкой савезной скупштини, да се прайској войсцы дозволи пролазъ крозь дотичне области нѣмачки држава. Овай предлогъ кажу да в учиню посланикъ Баварске или Баденске.

Говори се осимъ тога, да в Г. Бизмарк-Шенхаузенъ у име Прайске извяю, да ова баръ неће зактевати помоћи одъ савезанѣмачкогъ, почемъ она држи, да су нѣне силе довольне за постиженъ предпоставлене цѣли.

Остане ли дакле швайцарска савезна скупштина при своме у последной сѣдници израженомъ заключеню и мнѣнью, да свакомъ дальмъ преговору има безусловно предходить признанъ независимости Навнбурга одъ стране Прайске, и да ће на сваки начинъ осућенъ навнбуржски заточника своимъ токомъ тећи, онда нема другога пута, него да оружје реши. Озбыльна слѣдства, коя ће овай многоважный догађаи за целу Европу за собомъ повући недаю се никако у напредъ предвидити. Одступи ли пакъ савезна скупштина одъ свога досаданѣгъ начина сматраня, прекине ли она изслѣдоване надъ навнбуржскимъ заробльницама и изрекне ли она помиловане надъ окривльницама, онда нема сумнѣ, да ће се ова размирица на лепъ начинъ окончати. На што ће се већина швайцарски одсланика на савезной скупштини склонити, неможе се при многоважномъ питању, когата разрѣшенъ у нѣкоей руци лежи, напредъ догађати. Ако в преса (листови) доиста истинитый и вѣрный изразъ народногъ мышления, онда в слаба надежда, да ће се скупштинари швайцарски склонити тако лако на попуштанъ. Расположенъ в швайцарскогъ народа озбыльно, стално, рѣшительно и отважно

О Г Л А С И.

„СРБСКЕ НОВИНЕ“

изилазиће и одъ нове 1857. године. Високимъ решеніемъ Високославногъ Попечительства Просвештенія дозвољено в мени, да имъ наставимъ течай, издаваюћи и у напредакъ на свою руку и независно. Объявляюћи ово почитованой публици србској позивамъ в учтиво на предплату. „С р б с к е Н о в и н е“ изилазити, као што су и године 1855. подъ моимъ учредничествомъ изилазиле, трипутъ преко седмице: Вторникомъ, Четврткомъ и Суботомъ по подне, а цена имъ в: на годину 4 талира, на по године 2 талира, на четвртъ године 1 талирь. Выше што казаће прогласъ,

кои ће се идуће поште овомъ листу приклучити.

У Београду 18. Децембра 1856.

МИЛОШЪ ПОПОВИЧЪ.

(2—3) Како самъ се долеподписаный сада о прошломъ Митрову дну одъ бывшегъ могъ ортака Ст. Поповича съ раднѣомъ моимъ одвою, и сада трговину на мое собствено име и за Србию и за Аустрию водимъ: тако являюћи ово уедно являмъ, да самъ сада о Митрову дну на мене примю и трговину сву бывшу Ђорђа Марковића, кои в збогъ слабости здравля исту оставю, тако да се сви, кои су досадъ трговачка сношенія имали са поменутиымъ Ђорђемъ Марковићемъ, убудуће, кога

се што тицало буде, самномъ самимъ споразумѣти имаю.

У Београду 1. Децембра 1856.

КОСТА МАТИЧЪ

трговаць.

(3—3) Имаюћи неку суму новаца у Бечу примати, являмъ г.г. трговцима овдашнимъ, да самъ у станю мѣнице (вексле), издавати, кое ћеду одма исплаћиване быти. Кои бы дакле такове потребовало, нека се мени у моюй кући на Сави, у трговини г.г. браће Исаяловича привяити изволи.

Са добримъ емствомъ могу и безъ новаца издавати.

Ђорђе Т. Ђорђевић.